

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
ለጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት
አዲስ አበባ

ጉዳዩ :- የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያትን
የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን የግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያትን የኦዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 6 ገጽ የኦዲት ሪፖርት እና 7 ገጽ የሂሳብ መግለጫዎች በድምሩ 13 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ሰለሞን መብራቱ
የልማትና ማኅበራዊ መስሪያ ቤቶች
ኦዲት ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ግልባጭ ፣

ለኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት
(ከ13 ገጽ አባሪ ጋር)
አዲስ አበባ

ለተወካዮች ምክር ቤት የተላከው የሂሳብ መግለጫዎችን አይጨምርም፡፡

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት
የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት**

**የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**መጋቢት 2010 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በጠቅላይ ሚኒስትር ጽህፈት ቤት
የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት
የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያትን ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው።

እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የአዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ ከሆኑ መዛባቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ፣ አጥጋቢ ማረጋገጫና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል። አስተያየት ላይ ለመድረስ በሂሳብ መግለጫዎች ላይ ያለውን የመረጃ አቀራረብ አጠቃላይ ብቃት

ገምግመናል። ይሁን እንጂ በሪፖርቱ ላይ ከተመለከቱት የአሰራርም ይሁን የሂሳብ አያያዝ ድክመቶች በተጨማሪ ሌሎች ድክመቶች ወይም ስህተቶች ሊኖሩ የሚችሉ ከመሆኑም በላይ የሂሳብ መግለጫውን ለማዘጋጀት የተዘረጉትን የውስጥ ቁጥጥርና ሌሎች ድክመቶችን ሙሉ በሙሉ ሊያሳይ አይችልም። ለኦዲቱ ሥራ መሰረት የሆኑት ኤጀንሲው ያቀረባቸው የሂሳብ መግለጫዎች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

ኦዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን ወስዶ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ምክር ቤት እና ሴክሬታሪያት የ2009 የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. ለግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ በ2009 በጀት ዓመት ለመደበኛ ወጪ ለየሂሳብ ኮዶች ከተደለደለለት በጀት በላይ ብር 1,433,280.33 ወጪ ያደረገ መሆኑ፤

2. ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል በወጣው መመሪያ መሰረት ከብር 200,000.00 በላይ የሚፈጸሙ ግዥዎች በግልጽ ጨረታ የተፈጸሙ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ የምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ በጠቅላላው በብር 1,120,982.27 የአልሙኒየም ፓርትሽን ያሰራ እና የተለያዩ ቋሚ አቃዎች ግዥ የፈጸመ ሲሆን ግዥውን ግልጽ ጨረታ ሳያወጣ በዋጋ ማወዳደሪያ ያከናወነ መሆኑ፤

3. ለግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ ሰራተኞች የሚከፈለው የውሎ አበል የፕብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ሚኒስቴር ሰኔ 2004 ዓ.ም ባወጣው የመንግሥት ሰራተኞች የአገር ውስጥ የቀን ውሎ አበል ክፍያ አፈም መመሪያ ክፍል 2 አንቀጽ 5 ተራ ቁጥር (2) እና (3) መሰረት፡-

- ◆ ከሙሉ አንድ ቀን የዉሎ አበል ተመን ዉስጥ 10% ለቁርስ 25% ለምሳ 25% ለእራት እና 40% ለአልጋ በመመደብ፤

- ◆ መሥሪያ ቤቱ የምግብ ወይም የመኝታ አገልግሎት የሰጠ እንደሆነ የተሰጠው አገልግሎት ሂሳብ ከላይ በተመለከተው ተመን መሰረት ከዉሎ አበል ተቀናሽ እንደሚሆን፤

ተመልክቷል። ከዚህም በተጨማሪ የጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት ለሴክሬታሪያቱ መስከረም 3 ቀን 2009 ዓ.ም በጻፈው ደብዳቤ በፈቀደው የውሎ አበል መጠንን መሰረት በማድረግ ከላይ የፕብሊክ ሰርቪስና የሰው ሀብት ልማት ሚኒስቴር ባስቀመጠው ታሪፍ መሰረት የውሎ አበል ክፍያዎች የተፈጸሙ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና አዲት ሲደረግ፡-

3.1. የምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ በተለያዩ ቦታዎች ባካሄደው ወርክሾፕ ላይ ለተሳታፊዎች ከጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት በተፈቀደው የውሎ አበል መጠን መሰረት ብር 2,426,562.36 ሙሉ ክፍያ የፈጸመ ሲሆን፤ ከመመሪያው ውጪ ተሳታፊዎች በየመንገዱ ምግብና የመሳሰሉትን ተጠቅመው ለፈጸሙት ክፍያ ብር 316,716.85 በአቀረቡት ደረሰኝ መሰረት ሂሳቡ እንዲወራረድላቸው የተደረገ መሆኑ፤

3.2. ለሥልጠና ተሳታፊዎች ለውሎ አበል ከተፈጸመው ክፍያ ብር 2,426,562.36 ውስጥ ብር 2,101,382.36 የውሎ አበል ክፍያ የተፈጸመላቸው ሰራተኞች ወይም ተሳታፊዎች ማንነት፣ የደመወዛቸው መጠን የሚገልጽ እንዲሁም ከመጡበት መሥሪያ ቤት የውሎ አበል ክፍያ አለመፈጸሙን የሚያረጋግጥ ደብዳቤ ባለመጻፉ (ባለመቅረቡ) ምክንያት የተፈጸመውን የውሎ አበል ክፍያ አግባብነትና ትክክለኛነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤

4. የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት በ2009 በጀት ዓመት በተፈቀደው የበጀት ድልድል መሰረት መሆኑን እና የበጀት ዓመቱ ሂሳብ በበጀት ዓመቱ የሚመዘገብ መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና አዲት ሲደረግ ከሐምሌ 17 ቀን 2009 ዓ.ም እስከ ሐምሌ 21 ቀን 2009 በዱብቲ ለተካሄደው ሥልጠና ሰኔ 30 ቀን 2009 በወጪ ካውቸር ቁጥር 71414 የተፈጸመው ክፍያ ብር 174,491.85 በ2010 በጀት ዓመት መመዝገብ ሲገባው በ2009 ተከፍሎና ተመዝግቦ የተገኘ መሆኑ፤

5. በገቢ አዋጅ ቁጥር 286/94 አንቀጽ 13 እና በገቢ ግብር ደንብ ቁጥር 78/94 አንቀጽ 3 ከግብር ነጻ ከተደረጉ ገቢዎች በስተቀር ማናቸውም ክፍያ ወይም ጥቅም (ለምሳሌ የቤት አበል፣ ቦነስ፣ የዓመት ፍቃድ ክፍያ፣ የአገልግሎት ካሳወዘተ ከወር ደመወዝ ጋር እተደመረ ግብር እንደሚከፈልበት በአዋጁና በደንቡ በግልጽ የተመለከተ መሆኑን በመግለጽ ነሐሴ 9 ቀን 2000 ዓ.ም በቁጥር 1አውግ-54 በተጻፈ ደብዳቤ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን አሳውቋል። ይሁን እንጂ ለሴክሬታሪያቱ በመስከረም 3 ቀን 2009 ዓ.ም ከጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት በተጻፈ ደብዳቤ ለኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ተፈቅዶ የነበረው የቤት አበልና የልጆች የትምህርት ቤት በየደረጃው ለሚገኙ የምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ የሥራ ኃላፊዎችና ተመራማሪዎች ተፈቅዷል። ሆኖም ከህዳር 2009 ዓ.ም እስከ ሰኔ 2009 ዓ.ም ድረስ ከተፈጸመው ክፍያ ላይ ብር 171,457.50 የሥራ ግብር ተቀናሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

ታውቋል።

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 5 በዝርዝር በተገለጹት ምክንያቶች በእኛ አስተያየት የግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ የሂሳብ መግለጫዎች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30

ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ የተፈፀመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም።

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፣ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

1. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1. ለግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ በ2009 በጀት ዓመት ለመደበኛ ወጪ ለየሂሳብ ኮዶች ከተደለደለው በጀት ውስጥ ከ10% በላይ ብር 2,879,176.86 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

1.2. የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገ/አ./ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ከተለያዩ ግዢዎችና ክፍያዎች በጠቅላላው ብር 355,712.68 በተገቢው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገበ መሆኑ፤

ታውቋል።

2. ልዩ ልዩ ጉዳዮች (Other Matters)

2.1. የግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

☞ አላቂ እቃዎች በስቶክ ካርድ የማይመዘገቡ መሆኑ፤

☞ የንብረት መመዝገብ፣ የንብረት ገቢ ደረሰኝ (ሞ/19) እና የንብረት ወጪ ደረሰኝ (ሞ/22) ማዘጋጀትና የንብረት መጠበቅ ሥራ በአንድ ሰው የሚከናወን መሆኑ፤

☞ በግብርና ምርምር ምክር ቤቱ እና ሴክሬታሪያቱ ያሉ ቋሚ ንብረቶች ከተገዙበት ጊዜ ጀምሮ ያሉ መረጃዎችን ለአያንዳንዱ ንብረት የታሪክ

ማህደር በመክፈት በትክክልና በተሟላ ሁኔታ የመንግሥት ግዥና ንብረት አስተዳደር ኤጀንሲ ባዘጋጀው ቅጽ መሠረት ወይም የኤሌክትሮኒክስ መረጃ ሥርዓት በመጠቀም ያልተመዘገበው መሆኑ፤

☞ በየቢሮው የሚገኙት ቋሚ ዕቃዎች መለያ ቁጥር ያልተሰጣቸው መሆኑ፤

☞ ለቋሚ ንብረት ተጠቃሚ ሠራተኞች የንብረት ምዝገባ ካርድ (User Card) ያልተዘጋጀላቸው መሆኑ፤

ታውቋል።

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት 2010 ዓ.ም